

A vége pedig természetesen pozitív kicsengésű. Különleges koncert ez számunkra, de azért abban is biztosak vagyunk, hogy nem akarunk erre a műfajra sorozat jelleggel ráülni. Évente csinálunk egyet-kettőt, ez teljesen elegendő.

■ *Érez bármilyen bizonytalanságot a zenekar jövőjével kapcsolatban, tekintve a nyár és az őszi eseményeit?*

– Amit még nem igazán látok teljesen előre, az a jövő nyár. Vannak felkérések és ötletek, de egy picit úgy érzem, hogy a partnerek el vannak maradva a tervezéssel. Ilyenkor már a nyárról szoktunk egyeztetni az egyéb koncertek kapcsán, de most azt tapasztalom, hogy az önkormányzati választásokat követően – mivel sok helyen váltás következett be – az új vezetőknek, képviselőknek még fel kell venni a fonalat, igaz van bőven mit megismerniük és átvenniük. A menedzsment oldalról idén jobban kell koncentrálnunk majd arra, hogy a június-július olyan sűrű legyen, mint az elmúlt pár évben. Az augusztust pedig próbálom megőrizni üresen, hogy a zenekar szabadságra mehessen.

■ *Ez azt jelenti, hogy magát az évadot nem érintik negatívan az önkormányzati változások?*

– Nem kifejezetten Óbudára gondoltam az előbb. Az Óbudai Nyárral véleményem szerint nem lehet probléma, hiszen az a fenntartói szerződések által előírt program. Inkább a vidéki helyszíneken lehet kérdéses, hogy valóban lesznek-e és úgy lesznek-e a programok, ahogy eddig, vagy inkább valami mást szeretnének. Nem is annyira a finansiális oldalt nézve, hanem lehet, hogy az új településvezetés mást tervez, mást szeretne.

■ *Kicsit visszatérve a TAO-kérdésre – jól érzem azt, hogy ezeknek a bevételeknek a kiesése nem okoz majd igazából problémát a zenekar életében?*

– Én azt gondolom, hogy pénzügyileg ez részünkről helytálló. Nem biztos, hogy ezt minden zenekar elmondhatja magáról. Már látszik, hogy jó pár zenekar legalább akkora támogatást kapott, mint amennyi az előadó-művészeti TAO támogatásból származó bevétel volt. Persze az új támogatási rendszerben már benne vannak a többletfeladatok. Az Óbudai Danubia Zenekar támogatása eleve csökken egy jelentős összeggel, amit a Filharmónia Magyarország Nonprofit Kft.-nek fizetünk, mert vannak koncertjeink, amelyek a velük való együttműködésben kerülnek megvalósításra, de természetesen nagyon örülök az együttműködésünknek és az is elfogadható, hogy ezért részesüljenek a koncertre kapott támogatásból. A fennmaradó összeget kétféle lehet osztani, az egyiket én „művészkoncertek” támogatásának szoktam nevezni, ezek a hangversenyek kapcsolódnak az alap művészeti tevékenységhez, igazából ez a rész pótolja a kiesett előadó-művészeti TAO támogatást. A támogatás másik része pedig az új többletfeladatokhoz kapcsolódó finanszírozás: ide tartoznak a köztéri koncertek, az ingyenes templomi koncertek és az eddigi évekhez képest nagyobb volumenű ifjúsági koncertek. Ugyanakkor fontosnak tartom megemlíteni, hogy nagy különbségek vannak abban a tekintetben, ki hogyan értelmezi az ifjúsági koncertek létszámát, küldetését. Az egyenlőtlenségek sajnos belső feszültséget okoznak az igazgató kollégák között, teljes joggal. Jó lenne, ha a többlettámogatási rendszer fejlesztése segítené az aránytalanságok elsimítását a jövőben!

Hörömpöli Anna

„A puding próbája az evés, a karmester próbája pedig az együttműködés és a hangverseny”

„...fáj, hogy az a fajta munka, ami igazából a zenekarok profílja, az a pontrendszerben kevésbé érvényesül...”

Kiss Barnát, a Savaria Szimfonikus Zenekar igazgatóját kérdeztük az elmúlt időszakról, a többlettámogatásról és a zenekart érintő aktuális kérdésekről.

■ *Mivel telt a zenekar előző évada?*

– A múlt évad hagyományosan felépített szezon volt, bár a repertoár-művek közé csempésztünk egy-két unikumot is. Érdekes volt megfigyelni, hogy a közönség mit szolt ezekhez. Nagyszerűen sikerült minden. Hogy mi volt a kiemelkedő – egyértelműen ilyen koncertnek mondanám a februári, az Agorában megvaló-

sított Puccini: Bohémélet előadásunkat. Ahhoz képest, hogy mi csak egy szimfonikus zenekar vagyunk, komoly célkitűzésünk, hogy megpróbálunk minőségi operaelőadásokat bemutatni Szombathelyen. Mindig meg kell kötnünk a magunk kompromisszumait, hiszen sajnos a városban nincsen olyan helyszín, ahol ezt igazán jól meg lehetne oldani. Ennek ellenére Hábetler

András rendezővel karöltve sikerült egy olyan nagyszerű előadást színre vinnünk, ami aztán júniusban a Miskolci Operafesztiválon is komoly elismerést aratott.

Nagyon nehéz megítélni, melyik koncertet lehetne még kiemelni, hiszen minden egyes alkalmat igyekszünk a legnagyobb mélységben megélni, és a közönségünket is igyekszünk ilyen szellemben kiszolgálni. Nekünk az összes koncert ugyanakkora öröm, és úgy tűnik, a közönségünknek is az. Meghívott vendégművészeink esetében igyekszünk a legmagasabb minőséget képviselni, ezzel együtt gyakran szerepelnek nálunk olyan előadók, akik Magyarországon ritkábban juthatnak koncertpódiumhoz.

■ *Milyen programok jellemezték a zenekar nyári munkáit?*

– Nyáron két projektünk volt, az egyik a Bartók Fesztivál, ami több mint négy évtizedes múltra nyúlik vissza, valamint az Iseumi Játékok. A Bartók Fesztivál a Filharmónia rendezésében valósul meg, mi vagyunk már a kezdetektől fogva a rezidens zenekar. Idén a karmesterkurzusban vettünk részt Hamar Zsolt irányításával, egy Bartók program: „A fából faragott királyfi-szvit”, az „1. hegedűverseny” és „A csodálatos mandarin-szvit” volt terítéken. Mivel szinte minden évadban előkerülnek nálunk ezek a művek, a fiatal karmesterek egy olyan zenekar elé állhattak ki, amelyik át tudja őket segíteni a nehezebb pontokon. De persze egy ilyen karmesterkurzusnak az is része, hogy lekövetjük egy-egy rossz ütés következményét és jelezzük, hogy elnézést, de ez így nem lesz jó.

Az Iseumi Játékok pedig a Bartók Teremmel szemben található római ISIS-szentély előtt, múzeumi környezetben megvalósított szabadtéri előadások sorát jelenti. Ezek közül idén az első előadás volt a miénk. Eredetileg abszolút olasz lett volna a történet, olasz műsorral, olasz karmesterrel, három olasz énekessel, de a meghívott karmester helyett végül Thomas Kornél asszisztens karmesterünk volt a beugró. Nagyon érdekes élmény volt hallani a három tenoristát, az idősebb Giorgio Casciarrit és két fiatalabb társát, Domenico Meninit és Alessandro Goldonit. Karakterben, énekstílusban és hangszínben hozták a „klasszikus” három tenort! Casciarri egy az egyben a José Carreras-féle gesztusokat mutatta, hangképzésében is nagyon hasonlított hozzá. Goldoni felidézte bennem a fiatal Pavarotti alakját, magasságát, testalkatát és egyedi, fényes hangszínét. Menini Domingonak felelt meg: bár Domingo fizikálisan más alkat, ebben az esetben az átélés, a közlés volt nagyon hasonlatos. Amikor jöttek azok az áriák, amelyeket a fantasztikus tenoroktól hallhattunk és ismerhettünk, a mostani tolmácsolásban nem volt nehéz megtalálni a párhuzamot. Amikor hárman együtt énekeltek, akkor pedig pontosan átjöttek ugyanazok a gegek, mint amiket a három tenor koncertjein hallhattuk még anno.

■ *Külföldön is jártak?*

– Igen! Voltunk Ausztriában és Olaszországban a nyáron. Munkás időszak volt, ezért meg is kaptam a „kiosztást” a zenészektől. Arra például nem volt alkalomunk, hogy le lehessen tenni a hangszert. A zenekar nagyobb részének mondjuk augusztusban nem sok dolga akadt, az akkori elfoglaltságok nem érintettek mindenkit. Egy hosszú és sűrű szezon kipihenéséhez több idő kellene, de sajnos a piac nem így működik. Nekünk akkor kell muzsikálni, amikor a közönség kíváncsi ránk. Nyáron sem húzhatjuk le teljesen a rolót, hiszen ez az az időny, amikor elvárnak tőlünk bizonyos szabadtéri tevékenységeket. Összességében szép dolgokat tettünk le az asztalra.

■ *Mi lesz a közeli jövő legnagyobb változása a zenekar életében?*

– Madaras Gergelynek, vezető karmesterünknek ez lesz az utolsó hivatalos szezonja Szombathelyen. Szeptemberben kezdte el várhatóan hosszútávú tevékenységét az Orchestre Philharmonique Royal de Liège élén. Belgiumi munkája most már nem teszi lehetővé, hogy egyszerre két zenekarnál legyen vezető karmesteri pozícióban. Ez teljesen érthető, hiszen a liège-i kihívás jóval nagyobb, mint amit Szombathelyen megtapasztalt. Tavaly májusban jelentette be, hogy nem áll módjában

szerződésének lejártja után újabb kontraktust kötni. Mindent nagyon szépen köszön, rengeteget tanult velünk és reméli, hogy mi is azt érezzük, hogy fejlődtünk a keze alatt. Ez tényleg így van. Az a látásmód, amivel ő rendelkezik, sokat segített. Olyan darabok kerültek a kezünk ügyébe, amiket egyébként nem biztos, hogy elővettünk volna. Ő pedig megtapasztalta velünk, hogy bizonyos repertoárdarabok egy professzionális zenekarral hogyan szólalnak meg. Szerintem kölcsönösen segítettek egymást.

■ *Ki kerülhet a helyére?*

– Most úgy gondolom, a következő két évadot „átmeneti szezonként” kellene megterveznünk. A magam szerepe is kérdéses, hiszen május 31-ig vagyok regnáló igazgató. Úgy kell előre gondolkoznom, hogy még nem tudom, lesz-e lehetőségem továbbvinni az ügyeket. Első lépésként a zenekari tagokat megkérdeztük, kivel dolgoznának szívesen. Ők pedig felvetettek fiatal és idősebb neveket, főként magyarokat. Megpróbáljuk az említett 5-6 karmester köré felépíteni a következő két szezon. Több koncertet kínálunk nekik, hogy több aspektusból megismerhessük őket. Szeretnénk kipróbálni őket – a puding próbája az evés, a karmester próbája pedig az együttműködés és a hangverseny. Látnunk kell azt, hogy a közönség hogyan reagál rájuk, illetve mi hogyan tudunk velük együtt muzsikálni. Remélem, hogy mindezek után jól tudunk majd dönteni. Bár még nagyon korai stádiumban vannak az egyeztetések, úgy tűnik, lenne olyan elismert magyar karmester, aki a következő két évben nevét adná az együtteshez. Azt tudni kell, hogy Szombathelyen nem szokatlan dolog, hogy nincsen vezető karmester a zenekar élén. Több olyan időszakunk is volt már, amikor ez így alakult. Vannak több szempontból fontos külföldi kapcsolataink is, így nagyon sok tényező figyelembevételével kell megszerkesztenünk az évadokat. De akár van, akár nincs állandó karmesterünk, mindig az elsőszámú követelmény a minőségi hangversenyélet biztosítása.

■ *Van egy asszisztens karmestere is a zenekarnak...*

– Igen, Thomas Kornél a 2017/2018-as évad kezdetén érkezett hozzánk. Tulajdonképpen Gergő kérése volt ennek a pozíciónak a létrehozása, mert már akkor sem tudott állandó jelenlétet garantálni. Szerette volna, ha lenne itt egy olyan ember, aki helyettesíti őt. Kornél az elmúlt két évben bebizonyította, hogy ezt nagyszerűen csinálja. Saját munkái mellett a vendégkarmesterek és Gergő projektjeinél is az asszisztens szerepkörét látta el. Kint ülve a nézőtérrel figyelte a zenekart, a hangzasképet. Felvétel vagy közvetítés közben ő segítette a technikusokat, partitúrával a kézben figyelt. Az ifjúsági hangversenyeket ő vezette, és hangszereléseket is írt, ha szükség volt rá. Elképesztően hasznos munkát végzett, elmondhatom, hogy ő is szerepel azok között a karmesterek között, akikkel a következő két szezonban határo-

zott elképzeléseink vannak. Egyértelműen szeretnénk itt tartani. De ha már visszatértünk erre a kérdésre, a fiatalok közül Cser Ádámmal és Dobszay Péterrel beszéltünk eddig, itt vannak az asztalomon a terveik, úgy-hogy szerintem őket is látni fogjuk több alkalommal Szombathelyen.

Kornélról el kell mondanom, hogy az asszisztensi munkája mellett nagyon aktív: versenyeken vett részt, díjakat nyert és több magyar zenekar is meghívta már, például a Zuglói Filharmónia, a Nemzeti Filharmonikusok, vagy a MÁV Szimfonikus Zenekar. Talán tudunk neki segítséget nyújtani a pályája elindulásában. Én nagyon kedvelem őt, mert nagyon egyenes ember. Az a mentalitás, amit az amerikai génjeiben hordoz, pl. a munka maradéktalan tisztelete és hogy amit el kell végezni, azt valóban el kell végezni, nagyon irigylésre méltó. Ha mindenkinek hasonló lenne a munkamorálja, akkor kevesebb probléma lenne az egész világon.

■ *Egy fontos dolgról kell még kérdeznem...*

– Gondolom, a TAO pótlásáról. A legtöbb zenekar már elküldte a pályázatát és meg is kapta a választ. Teljesen világosan látszik a kulturális kormányzatnak abbéli szándéka, hogy a komolyzenét „láthatóvá” tegye. Ez a pontrendszernek is fontos alapja. Az igazán komoly hangversenytermi előadások a rendszerben kevésbé vannak támogatva, mint az elvárt köztéri események vagy a társadalmi szerepvállalások. Értem a szándékot. Persze egy kicsit fáj, hogy az a fajta munka, ami igazából a zenekarok profilja, az a pontrendszerben kevésbé érvényesül. De nem panaszkodhatom, mert a Savaria Szimfonikus Zenekar ebben az új struktúrában egyelőre inkább nyertesnek számít. Tudomásul kell vennünk, hogy a szombathelyi Bartók terem mindössze 370 fő befogadására alkalmas. Van egy hatvanezres város és hozzá tartozik a nyolcvanezres környék. Vas megye egészében alig nagyobb, mint Budapesten egy kerület. Egy ilyen kis teremben a belépőjegy értékesítésére számított támogatási forma, mint amilyen a TAO volt, nem képviseli azt a nagyságrendet, amit a pontrendszer alapján meg tudunk kapni. Ebből a szempontból nyertesnek számítunk. Nagyon bízom benne, hogy a megkapott támogatást a kormányzati szándékokkal egyezően tudjuk majd felhasználni, tehát meg tudjuk valósítani azokat a köztéri hangversenyeket és társadalmi szerepvállalást, amire szükség van. Mindemellett pedig tudunk majd az összegből fejlesztésre és koncertszervezésre is fordítani. Ez most az első kísérleti évad – sokat kell még erről beszélgetnünk igazgató-kollégáimmal és a kulturális kormányzat képviselőivel is. A szezon végére biztosan kiderül, hogyan sikerült megvalósítani a plusz vállalásokat és ez mennyit jelentett pénzben mérve. Jelenleg úgy gondolom, jól jártunk ezzel a rendszerrel – meglátjuk majd, hogy ténylegesen is ez lesz-e a helyzet!

Hörömpöli Anna